

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

1 aprilie 2008<sup>\*</sup>

În cauzele conexate C-14/06 și C-295/06,

având ca obiect acțiuni în anulare formulate în temeiul articolului 230 CE, introduse la 11 ianuarie 2006 (C-14/06) și la 9 ianuarie 2006 (C-295/06, înregistrată inițial în registrul Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene sub numărul T-5/06),

**Parlamentul European**, reprezentat de domnii K. Bradley și A. Neergaard, precum și de doamna I. Klavina, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamant în cauza C-14/06,

**Regatul Danemarcei**, reprezentat de domnul J. Molde, de doamna B. Weis Fogh și de domnul J. Bering Liisberg, în calitate de agenți,

reclamant în cauza C-295/06,

<sup>\*</sup> Limbile de procedură: engleza și daneza.

susținute de:

**Regatul Danemarcei** (Cauza C-14/06), reprezentat de domnul J. Molde, de doamna B. Weis Fogh și de domnul J. Bering Liisberg, în calitate de agenți,

**Republica Portugheză**, reprezentată de domnul L. Fernandes și de doamna M. J. Lois, în calitate de agenți,

**Republica Finlanda**, reprezentată de doamna A. Guimaraes-Purokoski, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

**Regatul Suediei**, reprezentat de domnul A. Kruse, în calitate de agent,

**Regatul Norvegiei**, reprezentat de doamnele I. Djupvik și K. Waage, precum și de domnul K. B. Moen, în calitate de agenți, asistați de E. Holmedal, avocat,

interveniente,

împotriva

**Comisiei Comunităților Europene**, reprezentată de domnii X. Lewis, M. Konstantinidis și H. Støvlbæk, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă,

susținută de

**Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord**, reprezentat de doamna V. Jackson, în calitate de agent, asistată de domnul J. Maurici, barrister,

intervenient,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii C. W. A. Timmermans, A. Rosas (raportor), K. Lenaerts și L. Bay Larsen, președinți de cameră, domnii K. Schiemann, J. Makarczyk, P. Küris, E. Juhász, E. Levits și A. Ó Caoimh, doamna P. Lindh și domnul J.-C. Bonichot, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,  
grefier: domnul H. von Holstein, grefier adjunct,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 decembrie 2007,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

### **Hotărâre**

- <sup>1</sup> Prin cererea introductivă, înregistrată sub numărul C-14/06, Parlamentul European solicită anularea Deciziei 2005/717/CE a Comisiei din 13 octombrie 2005 de modificare, în scopul adaptării la progresul tehnic, a anexei la Directiva 2002/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (JO L 271, p. 48, Ediție specială, 13/vol. 49, p. 186, denumită în continuare „decizia atacată”).
- <sup>2</sup> Prin Ordonanța președintelui Curții din 10 iulie 2006, au fost admise ca interveniente în susținerea concluziilor Parlamentului European Regatul Danemarcei, Republica Portugheză, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Regatul Norvegiei, în timp ce Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a fost admis ca intervenient în susținerea concluziilor Comisiei Comunităților Europene.
- <sup>3</sup> Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului de Primă Instanță al Comunităților Europene la 9 ianuarie 2006, înregistrată sub numărul T-5/06, Regatul

Danemarcei a solicitat de asemenea anularea deciziei atacate. Prin Ordonanța din 27 iunie 2006, Tribunalul s-a desesizat, în temeiul articolului 54 al patrulea paragraf din Statutul Curții de Justiție și al articolului 80 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, astfel încât Curtea să se poată pronunța asupra cererii în anulare. Cauza a fost înregistrată în registrul Curții sub numărul C-295/06.

- 4 Prin Ordonanța președintelui Curții din 13 septembrie 2006, Republica Portugheză, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Regatul Norvegiei au fost admise ca interveniente în susținerea concluziilor Regatului Danemarcei, în timp ce Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord a fost admis ca intervenient în susținerea concluziilor Comisiei.
- 5 Prin Ordonanța președintelui Curții din 16 noiembrie 2006, cauzele C-14/06 și C-295/06 au fost reunite pentru buna desfășurare a procedurii scrise, în măsura în care aceasta nu era încheiată, și a procedurii orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

## **Cadrul juridic**

- 6 Considerentele (5), (6) și (11) ale Directivei 2002/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 ianuarie 2003 privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice (JO L 37, p. 19, Ediție specială, 13/vol. 39, p. 115) sunt redactate după cum urmează:

„(5) Cercetările existente arată că măsurile privind colectarea, tratarea, reciclarea și eliminarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) conform Directivei 2002/96/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 ianuarie

2003 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice [JO L 37, p. 24, Ediție specială, 15/vol. 9, p. 184] sunt necesare pentru a reduce problemele de gestionare a deșeurilor legate de metalele grele și de materialele ignifuge în cauză. Cu toate că s-au luat aceste măsuri, părți semnificative de DEEE vor continua să se găsească pe traseele actuale de eliminare. Chiar dacă DEEE s-ar colecta separat și ar fi supuse unor procese de reciclare, conținutul lor de mercur, cadmiu, plumb, crom VI, BPB și DEPB ar putea prezenta riscuri pentru sănătate sau pentru mediu.

- (6) Luând în considerare fezabilitatea tehnică și economică, cea mai eficientă cale de a asigura reducerea semnificativă a riscurilor pentru sănătate și mediu pe care le pot prezenta aceste substanțe și de a atinge nivelul ales de protecție din Comunitate este înlocuirea acelor substanțe din echipamentele electrice și electronice cu materiale sigure sau mai sigure. Este posibil ca restricționarea folosirii acestor substanțe periculoase să mărească posibilitățile și rentabilitatea economică ale reciclării DEEE și să scadă impactul negativ asupra sănătății lucrătorilor din instalațiile de reciclare.

[...]

- (11) Scutirile de la cerința de a înlocui aceste substanțe trebuie acordate dacă nu este posibilă înlocuirea din punct de vedere științific și tehnic sau dacă efectele negative asupra mediului sau sănătății determinate de înlocuire pot depăși avantajele prezentate de înlocuire pentru om și mediu. Înlocuirea substanțelor periculoase din echipamentele electrice și electronice trebuie efectuată astfel încât să fie compatibilă cu sănătatea și securitatea utilizatorilor de echipamente electrice și electronice (EEE)."

- 7     Articolul 4 din Directiva 2002/95, intitulat „Prevenirea”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Statele membre se asigură că, de la 1 iulie 2006, noile echipamente electrice și electronice introduse pe piață nu conțin plumb, mercur, cadmiu, crom hexavalent, bifenili polibromurați (BPB) sau eteri de difenil polibromurați (DEPB). Măsurile naționale de restricționare sau interzicere a utilizării acestor substanțe în echipamentele electrice sau electronice, care au fost adoptate în conformitate cu legislația comunitară înaintea adoptării prezentei directive, pot fi menținute până la 1 iulie 2006.

(2) Alineatul (1) nu se aplică aplicațiilor cuprinse în lista din anexă.”

- 8     Articolul 5 din această directivă, intitulat „Adaptarea la progresul științific și tehnic”, prevede la alineatul (1):

„(1) Orice modificări necesare în vederea adaptării anexei la progresul științific și tehnic, în următoarele sensuri, se adoptă în conformitate cu procedura menționată la articolul 7 alineatul (2):

[...]

(b) scutirea materialelor și componentelor din echipamentele electrice și electronice de dispozițiile articolului 4 alineatul (1), dacă eliminarea sau înlocuirea lor

prin modificarea proiectului sau cu materiale și componente pentru care nu sunt necesare niciunele dintre materialele sau substanțele prevăzute în articolul menționat anterior este imposibilă din punct de vedere științific sau tehnic sau dacă efectele negative asupra mediului, sănătății și securității consumatorului provocate de înlocuire pot depăși avantajele ecologice ale acesteia pentru sănătate și pentru securitatea consumatorului;

[...]”.

<sup>9</sup> Articolul 7 din Directiva 2002/95 prevede asistarea Comisiei de către comitetul instituit prin articolul 18 din Directiva 75/442/CEE a Consiliului din 15 iulie 1975 privind deșeurile (JO L 194, p. 39).

<sup>10</sup> Anexa la Directiva 2002/95 se intitulează „Aplicații ale plumbului, mercurului, cadmiului și cromului hexavalent care sunt exceptate de la aplicarea cerințelor articolului 4 alineatul (1)”.

<sup>11</sup> Punctul 10 al acestei anexe este redactat după cum urmează:

„În cadrul procedurii menționate la articolul 7 alineatul (2), Comisia evaluează aplicațiile pentru:

— decaBDE;



- mercurul din lămpi fluorescente drepte pentru utilizări speciale;
- plumbul din aliajele de lipit pentru servere, sisteme de stocare și de rețele de stocare, echipamente de infrastructură de rețele pentru comutare, semnalizare, transmisie, precum și pentru gestionarea rețelelor de telecomunicații (în scopul fixării unui anumit termen pentru această scutire) și
- becuri electrice,

cu prioritate pentru a putea stabili cât mai curând posibil dacă aceste articole trebuie să fie modificate în consecință.”

<sup>12</sup> La 13 octombrie 2005, Comisia a adoptat decizia atacată. Aceasta se întemeiază pe Directiva 2002/95 și în special pe articolul 5 alineatul (1) litera (b).

<sup>13</sup> Considerentele (2)-(4) și (7) ale acestei decizii sunt redactate după cum urmează.

„(2) Anumite materiale și componente care conțin plumb, mercur, cadmiu, crom hexavalent, bifenili polibromurați (BPB) sau eteri de difenil polibromurați (DEPB) trebuie exceptate de la interdicție în măsura în care eliminarea acestor substanțe periculoase sau înlocuirea lor în aceste materiale și componente este impracticabilă.

- (3) Întrucât evaluarea riscului pentru decaBDE în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului din 23 martie 1993 privind evaluarea și controlul riscurilor prezentate de substanțele existente [(JO L 84, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 197), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 284, p.1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 213)], a ajuns la concluzia că în acest moment nu sunt necesare alte măsuri decât cele care sunt deja aplicate pentru reducerea riscurilor pentru consumatori, dar că sunt necesare studii suplimentare în temeiul evaluării riscului, decaBDE pot fi exceptate până la noi dispoziții de la aplicarea cerințelor articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2002/95/CE. În cazul în care elemente noi ar conduce la o concluzie diferită a evaluării riscului, prezenta decizie ar fi reexaminată și modificată în consecință. În paralel, industria pune voluntar în aplicare un program de reducere a emisiilor.
- (4) Exceptările de la interdicție pentru anumite materiale sau componente specifice ar trebui limitate [în privința domeniului] lor de aplicare, pentru a elimina progresiv substanțele periculoase din echipamentele electrice și electronice, din moment ce utilizarea lor în astfel de aplicații va putea fi evitată.

[...]

- (7) Comisia a supus măsurile prevăzute de prezenta decizie votului comitetului înființat prin articolul 18 din Directiva 75/442/CEE [...]. Nu s-a ajuns la o majoritate calificată în favoarea acestor măsuri. Prin urmare, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 18 din Directiva 75/442/CEE, Consiliului i-a fost prezentată o propunere de decizie a Consiliului la 6 iunie 2005. Întrucât, la data expirării perioadei prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din Directiva 2002/95/CE, Consiliul nu a adoptat măsurile propuse și nici nu a indicat că li se opune, în conformitate cu articolul 5 alineatul (6) din Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a normelor privind exercitarea competențelor de executare conferite Comisiei [(JO L 184, p. 23, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 159)], Comisia ar trebui să adopte aceste măsuri.”

14    Articolul unic din decizia atacată prevede că anexa la Directiva 2002/95 se modifică în conformitate cu anexa la această decizie.

15    Anexa la decizie prevede:

„Anexa la Directiva 2002/95/CE se modifică după cum urmează:

1.    Titlul se înlocuiește cu următorul text:

«Utilizări ale plumbului, mercurului, cadmiului, cromului hexavalent, ale bifenililor polibromurați (BPB) sau ale eterilor de difenil polibromurați (DEPB) care sunt exceptate de la aplicarea cerințelor articolului 4 alineatul (1).»

2.    Se adaugă următorul punct 9a:

«9a. DecaBDE în aplicații polimerice.»

3.    Se adaugă următorul punct 9b:

«9b. Plumb în cuzineți și semicuzineți din bronz cu plumb».»

## Produsul în cauză

- <sup>16</sup> DecaBDE este un tip de material ignifug pe bază de brom care face parte din DEPB. În principal, este utilizat ca material ignifug în polimeri, în special în cei utilizați pentru carcasele echipamentelor electrice și electronice și totodată în căptușeli textile.
- <sup>17</sup> Această substanță a făcut obiectul unei evaluări în temeiul Regulamentului nr. 793/93. Regatul Unit trebuia să evalueze impactul asupra mediului, în timp ce Republica Franceză avea sarcina de a examina impactul asupra sănătății umane.
- <sup>18</sup> Primul raport, „European Union Risk Assessment Report” (Raportul Uniunii Europene de evaluare a riscurilor), din 2002 (denumit în continuare „Raportul din 2002”), a fost înaintat Comitetului științific pentru toxicitate, ecotoxicitate și mediu (CSTEM), care a emis un aviz.
- <sup>19</sup> În luna mai 2004, Regatul Unit a adoptat o actualizare a secțiunii privind mediul a primei evaluări a riscurilor decaBDE-ului, intitulată „Final environmental assessment report for decaBDE” (Raport final de evaluare a riscurilor decaBDE-ului asupra mediului, denumit în continuare „Raportul din 2004”). Acest raport a fost adresat Comitetului științific pentru riscurile asupra sănătății și mediului (denumit în continuare „CSRSM”) din cadrul Comisiei. Acesta înlocuiește CSTEM în temeiul Deciziei 2004/210/CE a Comisiei din 3 martie 2004 de instituire a comitetelor științifice în domeniul siguranței consumatorilor, sănătății publice și mediului (JO L 66, p. 45, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 243). La 18 martie 2005, CSRSM a emis un aviz.

- 20 În luna august 2005, raportorul Regatului Unit a distribuit un document intitulat „Addendum to the May 2004 Environmental Risk Assessment Report for DecaBDE” (Addendum la Raportul din mai 2004 de evaluare a riscurilor decaBDE-ului asupra mediului). În acest document s-a concluzionat că nu este necesară modificarea acestui din urmă raport datorită unor noi elemente devenite între timp disponibile.

## **Cu privire la obiectul acțiunilor**

### *Argumentele părților*

- 21 Parlamentul European solicită anularea deciziei atacate. Regatul Danemarcei solicită anularea punctului 2 din anexa la aceasta, și, în consecință, a punctului 1.
- 22 Comisia consideră că Parlamentul European nu precizează motivele pentru care punctele 1 și 3 din anexa la decizia atacată ar trebui anulate și solicită restrângerea acțiunii la punctul 2 din această anexă.
- 23 Parlamentul European răspunde că titlul care figurează la punctul 1 se referă la decaBDE și subliniază că punctul 3 din anexa respectivă, referitor la scutirea „plumb[ului] în cuzineți și semicuzineți din bronz cu plumb” nu este motivat. În subsidiar, Parlamentul European solicită Curții să declare admisibilă cererea sa introductivă în ceea ce privește punctele 1 și 2 din anexa la decizia atacată.

- 24 În memoriul în duplică din cauza C-14/06, Comisia atrage atenția că adoptarea Deciziei 2005/618/CE din 18 august 2005 de modificare a Directivei 2002/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului în vederea stabilirii valorilor concentrațiilor maxime pentru anumite substanțe periculoase din echipamentele electrice și electronice (JO L 214, p. 65, Ediție specială, 13/vol. 49, p. 158) ar putea restrânge obiectul litigiului, întrucât s-ar aplica impurităților de DEPB și ar face dificilă comercializarea decaBDE-ului.

### *Aprecierea Curții*

- 25 Examinarea acțiunii Parlamentului European nu cuprinde niciun motiv care să vizeze în special punctul 3 din anexa la decizia atacată. În schimb, anularea punctului 2 din aceasta ar putea determina, pe cale de consecință, anularea punctului 1.
- 26 Modificarea titlului anexei la Directiva 2002/95, efectuată de punctul 1, în special prin inserarea unei trimiteri la DEPB, pare a rezulta din necesitatea de a asigura o corespondență între titlul menționat și conținutul acestei anexa, astfel cum a fost modificată de punctul 2 sus-menționat.
- 27 Acesta din urmă introduce într-adevăr în anexa respectivă un nou punct 9a consacrat decaBDE-ului, o substanță care face parte din categoria DEPB. Rezultă că punctele 1 și 2 din anexa la decizia atacată ar putea fi inseparabile din perspectiva unei eventuale anulări a punctului 2. Așadar, este necesară restrângerea obiectului acțiunii Parlamentului European la aceste două puncte.

- 28 În ceea ce privește adoptarea Deciziei 2005/618, care, potrivit Comisiei, ar putea face dificilă comercializarea decaBDE-ului, nu s-a dovedit că din această cauză acțiunea ar fi lipsită de obiect, întrucât o dificultate de comercializare nu are același efect precum o interdicție totală a utilizării, care ar fi consecința anulării deciziei de scutire a acestui produs.

## Cu privire la acțiuni

- 29 Parlamentul European și Regatul Danemarcei susțin următoarele motive, care pot fi grupate și sintetizate după cum urmează: în primul rând, susțin că, prin adoptarea deciziei atacate, Comisia nu a respectat condițiile impuse de articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 și că, procedând astfel, aceasta a depășit competențele care i-au fost delegate de către legiuitor; în al doilea rând, susțin că decizia atacată este afectată de o lipsă de motivare, întrucât nu indică modul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute la acest articol; în al treilea rând, invocă nerespectarea principiului precauției de către Comisie prin adoptarea deciziei atacate. Pe de altă parte, Parlamentul European invocă un motiv întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității, întrucât decizia atacată a exceptat toate aplicațiile polimerice ale decaBDE-ului.

*Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95, precum și pe excesul și/sau abuzul de putere*

## Argumentele părților

- 30 Parlamentul European și Regatul Danemarcei invocă nerespectarea de către Comisie a condițiilor impuse de articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 și faptul că, procedând astfel, aceasta a depășit competențele care i-au fost delegate de către legiuitorul comunitar.

31 Regatul Danemarcei amintește că, atunci când Parlamentul European și Consiliul conferă Comisiei competențe de executare în conformitate cu articolul 202 CE, aceasta, în temeiul principiului atribuirii competențelor, trebuie să facă tot posibilul pentru a respecta finalitatea acestora și pentru a aplica criteriile stabilite de legiuitorul comunitar. În speță, Comisia nu numai că ar fi încălcat condițiile impuse de Directiva 2002/95, ci, în plus, ar fi utilizat competențele care îi fuseseră delegate pentru a impune propria evaluare a riscurilor în locul celei efectuate de legiuitor, săvârșind astfel un abuz de putere.

32 Reclamantele consideră că, în măsura în care Directiva 2002/95, prin articolul 4 alineatul (1), consacră principiul interzicerii substanțelor enumerate, posibilitatea de scutire prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (b) trebuie interpretată în mod restrictiv. Aceasta nu ar putea viza decât aplicații ale substanțelor, iar nu o substanță în sine, în caz contrar încălcându-se articolul 4 din această directivă.

33 În susținerea acestui argument, reclamantele citează celelalte decizii adoptate în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95, care vizează numai aplicații speciale, precum și al patrulea considerent al deciziei atacate, potrivit căruia „exceptările de la interdicție pentru anumite materiale sau componente specifice ar trebui limitate [în privința domeniului] lor de aplicare”.

34 Reclamantele subliniază mai întâi neîndeplinirea condiției indicate la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/95, care vizează modificările „necesare în vederea adaptării anexe la progresul științific și tehnic”. Dimpotrivă, datele științifice disponibile după adoptarea acestei directive ar accentua îndoielile existente în ceea ce privește pericolozitatea decaBDE-ului.



35 Potrivit reclamantelor, Comisia nu a demonstrat nici că era îndeplinită una dintre cele două condiții prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95, ci ar fi utilizat un criteriu care nu este prevăzut de această directivă și, prin urmare, ilicit, constatând în al treilea considerent al deciziei atacate că „evaluarea riscului pentru DecaBDE în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului a ajuns la concluzia că în acest moment nu sunt necesare alte măsuri decât cele care sunt deja aplicate”.

36 Procedând astfel, Comisia s-ar fi întemeiat pe un studiu adoptat în cadrul unui regulament cu o filosofie diferită, studiu care nu ar fi realizat în vederea respectării principiului precauției și care nu ar urmări să se stabilească dacă era îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95. Comisia ar fi efectuat o nouă apreciere generală a riscului și, exceptând, pe această bază, substanța în cauză în sine, ar fi eludat decizia legiuitorului comunitar și ar fi lipsit această directivă de efect util.

37 Regatul Danemarcei invocă neexaminarea de către Comisie a posibilităților de înlocuire a decaBDE-ului, deși numeroși producători au încetat să îl utilizeze și afirmă acest fapt în cadrul politicii lor de mediu. Al doilea considerent al deciziei atacate, potrivit căruia „eliminarea acestor substanțe periculoase sau înlocuirea lor [...] este impracticabilă [pentru moment]” ar fi greșit în această privință. Așadar, prima condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95, în orice caz, nu ar fi îndeplinită.

38 Potrivit Regatului Norvegiei, Comisia a utilizat concluziile diferitelor rapoarte prezentate în mod selectiv în cadrul Regulamentului nr. 793/93, subestimând atât temerile obiective care rezultă în mod clar din aceste rapoarte și din avizele comitetelor științifice, cât și conștientizarea în creștere a pericolelor legate de decaBDE. În

special în al treilea considerent al deciziei atacate, Comisia s-ar referi numai la riscul la care sunt expuși consumatorii, în timp ce rapoartele respective s-ar fi referit la lucrători, consumatori și ființa umană expusă indirect prin mediul înconjurător.

39 Comisia amintește dificultățile de adoptare a deciziei atacate și susține că articolul 5 din Directiva 2002/95 nu trebuie interpretat în mod restrictiv.

40 În primul rând, aceasta subliniază că articolul 4 alineatul (1) din această directivă, care interzice utilizarea anumitor substanțe periculoase, este urmat imediat de articolul 4 alineatul (2) din aceeași directivă, care prevede scutiri de la această interdicție, și că, în consecință, aceste prevederi au drept efect instituirea unei interdicții a cărei sferă de aplicare este mai restrânsă decât pare.

41 În al doilea rând, aceasta observă că articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/95 nu are drept efect să îi confere o competență strict definită, ci să o oblige să acționeze în cazul în care ar fi îndeplinită una dintre condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din această directivă, ceea ce nu i-ar lăsa nicio marjă de apreciere.

42 În sfârșit, Comisia susține că deși articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 constituie temeiul juridic al deciziei atacate, trebuie să fie luat totuși în considerare punctul 10 din anexa la această directivă. Acesta ar avea efecte juridice, întrucât ar include în domeniul de aplicare al articolului 5 alineatul (1)

din Directiva 2002/95 orice acțiune a Comisiei în ceea ce privește decaBDE-ul. În consecință, aceasta nu ar fi obligată să demonstreze că o anumită acțiune a sa, care are legătură cu decaBDE și care face parte din domeniul de aplicare al articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2002/95, constituie o adaptare la progresul științific și tehnic.

43 În această privință, Regatul Unit adaugă că acest punct 10 reflectă ezitarea legiuitorului comunitar care a recunoscut că o evaluare suplimentară este justificată. Pe de altă parte, acest stat membru apreciază că, pentru evaluarea unor astfel de probleme tehnice, Comisia dispune de o largă marjă de apreciere și că ar trebui să se demonstreze că aceasta a săvârșit o eroare vădită.

44 Comisia susține că, în speță, a doua condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 era îndeplinită. Din Raportul din 2002 ar rezulta că „în prezent, nu sunt necesare informații suplimentare și/sau experimente sau măsuri de reducere a riscurilor pe lângă cele care se aplică deja”. [traducere neoficială]

45 Această concluzie ar fi fost confirmată de CSTEM, precum și de recomandarea politică formulată în cadrul Raportului din 2004, în care s-ar fi stabilit punerea în aplicare a unui program benevol de reducere a emisiilor în paralel cu o colectare de date suplimentare. În proiectul Addendum-ului din 2005 s-ar fi apreciat că nu trebuiau modificate concluziile din Raportul din 2004 din perspectiva noilor informații, dar că era recomandabilă extinderea programelor de monitorizare existente.

46 Având în vedere faptul că interzicerea decaBDE-ului nu a fost avută în vedere nicio dată de avizele științifice, Comisia nu ar fi fost obligată să examineze efectele produselor de substituție asupra mediului, sănătății și securității. Într-adevăr, efectuarea acestei examinări ar fi fost necesară numai în cazul în care ar fi fost solicitată o astfel de interdicție. De asemenea, nu există motive pentru limitarea scutirii la aplicații specifice ale decaBDE-ului.

47 Pe de altă parte, Comisia subliniază că nu este obligată să consulte CSRSM sau să țină cont de avizul acestuia, din moment ce articolul 7 din Directiva 2002/95 prevede că este asistată de comitetul înființat în conformitate cu articolul 18 din Directiva 75/442, mai precis Comitetul pentru adaptarea la progresul tehnic.

48 Parlamentul European, precum și Regatul Danemarcei, Regatul Suediei și Regatul Norvegiei susțin că punctul 10 din anexa la Directiva 2002/95 avea drept efect numai să creeze o prioritate în timp, iar nu să instituie o abilitare și nici să creeze o procedură de evaluare separată de procedura deja prevăzută de Directiva 2002/95. Această interpretare a punctului 10 din aceasta ar fi susținută de contextul în care a fost adoptată directiva.

49 Răspunzând la argumentul Regatului Unit potrivit căruia Comisia ar dispune de o largă marjă de apreciere pentru a evalua astfel de probleme tehnice, Parlamentul European subliniază că motivele sale întemeiate pe încălcarea principiului precauției, a principiului proporționalității și pe obligația de motivare constituie motive autonome și subsidiare față de primul motiv, care privește obligația Comisiei de a respecta condițiile și limitele competențelor sale de executare.

## Aprecierea Curții

- 50 Trebuie amintit cu titlu introductiv că, în conformitate cu articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf CE, instituțiile Comunității nu pot acționa decât în limitele atribuțiilor care le sunt conferite de Tratatul CE (Hotărârea din 23 octombrie 2007, Parlamentul European/Comisia, C-403/05, Rep., p. I-9045, punctul 49).
- 51 Conform articolului 202 a treia liniuță CE, pentru a asigura realizarea obiectivelor stabilite de tratat și în condițiile prevăzute de acesta, Consiliul conferă Comisiei, prin actele pe care le adoptă, competențele de executare a normelor pe care le adoptă. Consiliul poate impune anumite condiții pentru exercitarea acestor competențe și, de asemenea, își poate rezerva dreptul, în anumite cazuri, de a exercita în mod direct competențele de executare (Hotărârea Parlamentul European/Comisia, citată anterior, punctul 50).
- 52 În cadrul acestor competențe, ale căror limite sunt evaluate în special în funcție de obiectivele generale esențiale ale reglementării în cauză, Comisia este autorizată să adopte toate măsurile necesare sau utile pentru punerea în aplicare a reglementării de bază, în măsura în care nu sunt contrare acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 octombrie 1995, Țările de Jos/Comisia, C-478/93, Rec., p. I-3081, punctele 30 și 31, Hotărârea din 19 noiembrie 1998, Portugalia/Comisia, C-159/96, Rec., p. I-7379, punctele 40 și 41, precum și Hotărârea Parlamentul European/Comisia, citată anterior, punctul 51).
- 53 Întrucât decizia atacată este întemeiată pe Directiva 2002/95 și în special pe articolul 5 alineatul (1) litera (b), această prevedere trebuie examinată.

- 54 Articolul 5 din Directiva 2002/95 tratează aspectul modificărilor anexei la aceasta. Potrivit articolului 4 alineatul (2) din această directivă, anexa menționată cuprinde lista aplicațiilor cărora nu li se aplică interdicția introducerii pe piață a echipamentelor electrice și electronice care conțin plumb, mercur, cadmiu, crom hexavalent, BPB sau DEPB, astfel cum este aceasta prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată.
- 55 Articolul 5 din Directiva 2002/95 este intitulat „Adaptarea la progresul științific și tehnic”. Din partea introductivă a alineatului (1) rezultă că, în vederea adaptării anexei la această directivă la progresul științific și tehnic și pentru a o modifica, în consecință, în scopurile prevăzute la literele (a)-(c) ale respectivului alineat (1), trebuie respectată procedura menționată la articolul 7 alineatul (2) din aceeași directivă.
- 56 Articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 tratează în special scutirea materialelor și componentelor din echipamentele electrice și electronice de interdicția prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din directivă. O astfel de scutire nu poate avea loc decât dacă este îndeplinită una sau alta dintre cele două condiții enunțate, și anume fie dacă eliminarea sau înlocuirea lor prin modificarea proiectului sau cu materiale și componente pentru care nu sunt necesare niciunele dintre materialele sau substanțele prevăzute în articolul respectiv este imposibilă din punct de vedere științific sau tehnic, fie dacă efectele negative asupra mediului, sănătății și/sau securității consumatorului provocate de înlocuire pot depăși avantajele ecologice ale acestora pentru mediul, sănătatea și/sau securitatea consumatorului.
- 57 Nicio prevedere legală nu permite să se considere că această condiție alternativă de scutire care figurează la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 poate fi interpretată independent de titlul articolului 5 și de textul părții introductive a alineatului (1) al acestui articol. Dimpotrivă, din moment ce Directiva 2002/95 nu cuprinde decât o singură anexă, iar aceasta enumeră numai materialele și

componentele scutite, extinderea acestei liste impune îndeplinirea condiției privind necesitatea modificării în vederea adaptării acestei anexe la progresul științific și tehnic, pe lângă una dintre cele două condiții prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din această directivă.

58 Prin urmare, în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile din partea introductivă a articolului (5) alineatul (1) din Directiva 2002/95 sau una dintre condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b), introducerea pe piață a echipamentelor electrice și electronice în cauză nu poate eluda interdicția prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din această directivă.

59 În această privință, se impune constatarea că, exceptând condiția privind asistența comitetului menționat la articolul 7 din Directiva 2002/95, celelalte condiții de la articolul 5 alineatul (1) din această directivă nu au fost respectate de către Comisie la adoptarea deciziei atacate.

60 Într-adevăr, aceasta din urmă a fost adoptată ținând cont de concluziile Raportului din 2002, concluzii care nu au fost modificate prin Rapoartele din 2004 și din 2005. Rezultă că, având în vedere data adoptării Directivei 2002/95, respectiv 27 ianuarie 2003, condiția privind necesitatea adaptării anexe la aceasta la progresul științific și tehnic, menționată în partea introductivă a articolului 5 alineatul (1) din respectiva directivă nu era îndeplinită.

61 Comisia susține că menționarea decaBDE-ului la punctul 10 din anexa la Directiva 2002/95 o scutea de obligația de a dovedi că o anumită acțiune a sa care are

legătură cu decaBDE și care face parte din domeniul de aplicare al articolului 5 alineatul (1) din Directiva 2002/95 constituie o adaptare la progresul științific și tehnic. Cu toate acestea, și într-un astfel de caz, se impune constatarea că aceasta nu o scutește de obligația de a stabili faptul că una dintre condițiile prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din aceeași directivă era îndeplinită.

62 În observațiile scrise, Comisia susține în această privință că, în speță, este îndeplinită cea de a doua condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95, întrucât diferitele rapoarte de evaluare precizau că nu era necesar să se aplice alte măsuri de reducere a riscurilor decât cele deja aplicate. Comisia susține că rezultă din al treilea considerent al deciziei atacate, care, potrivit Comisiei, fusese redactat de către Consiliu, că această condiție a fost respectată.

63 Cu toate acestea, trebuie să se sublinieze că nici al treilea considerent al deciziei atacate, nici concluziile rapoartelor la care se referă Comisia nu demonstrează că a doua condiție prevăzută la articolul 5 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2002/95 ar fi îndeplinită.

64 Într-adevăr, aceste rapoarte nu examinează în niciun mod posibilitățile de înlocuire a decaBDE-ului și, în consecință, nici efectele negative pe care aceste posibilități de înlocuire le-ar putea avea. Potrivit declarațiilor Parlamentului European în ședință, care nu au fost contestate de către Comisie, aceasta a solicitat un studiu privind posibilitățile de înlocuire a decaBDE-ului abia în luna iunie 2006.



- <sup>65</sup> Comisia și Regatul Unit susțin totuși că articolul 5 din Directiva 2002/95 trebuie plasat în contextul adoptării acesteia și că trebuie interpretat în lumina articolului 4 alineatul (2) din aceeași directivă, care nu trebuie interpretat în mod restrictiv. De asemenea, susțin că punctul 10 din anexa la directivă impunea Comisiei să acționeze în modul în care a făcut-o și că aceasta din urmă dispunea de o largă marjă de apreciere.
- <sup>66</sup> Desigur, astfel cum subliniază Comisia și Regatul Unit, punctul 10 din anexa la Directiva 2002/95 prevede că Comisia evaluează aplicațiile, printre altele, pentru decaBDE cu prioritate „pentru a putea stabili cât mai curând posibil dacă aceste articole trebuie să fie modificate în consecință”. Cu toate acestea, în Directiva 2002/95, nimic nu susține teza potrivit căreia această prevedere ar permite Comisiei să nu respecte condițiile de la articolul 5 alineatul (1) din această directivă, concluzie pe care, de altfel, Comisia a acceptat-o în ședință.
- <sup>67</sup> Conform unei jurisprudențe constante, la interpretarea dispozițiilor de drept comunitar trebuie să se țină cont nu doar de termenii utilizați, ci și de contextul în care aceștia apar, precum și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte (a se vedea în special Hotărârea din 19 septembrie 2000, Germania/Comisia, C-156/98, Rec., p. I-6857, punctul 50, și Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, Rec., p. I-11519, punctul 34).
- <sup>68</sup> Mai întâi, trebuie să se sublinieze că din modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2002/95 rezultă că utilizarea DEPB, o categorie de substanțe din care face parte decaBDE-ul, este interzisă în echipamentele electrice și electronice de la 1 iulie 2006.

69 Desigur, potrivit alineatului (2) al acestui articol, interdicția nu se aplică aplicațiilor cuprinse în lista din anexa la respectiva directivă. Cu toate acestea, după cum rezultă din modul de redactare a punctului 10 din această anexă, decaBDE-ul este menționat în anexă, dar nu ca substanță exceptată, ci ca substanță care trebuie să facă obiectul unei evaluări a Comisiei în cadrul procedurii prevăzute la articolul 7 alineatul (2) din respectiva directivă. Or, modificarea anexei la Directiva 2002/95 conform acestei proceduri în vederea scutirii materialelor și a componentelor din echipamentele electrice și electronice impune, potrivit modului clar și precis de redactare a articolului 5 alineatul (1) din directiva menționată, îndeplinirea condițiilor care figurează la această prevedere și care nu fac vorbire despre punctul 10 din anexa la această directivă.

70 După cum au susținut în mod întemeiat Parlamentul European, Regatul Danemarcei, Regatul Suediei și Regatul Norvegiei, punctul 10 din anexa la Directiva 2002/95 avea doar efectul să creeze o prioritate în timp, iar nu să instituie o abilitare și nici să creeze o procedură de evaluare separată de procedura prevăzută deja de această directivă.

71 În continuare, examinând articolul 5 din directiva respectivă în contextul acesteia, trebuie amintit că acest articol precizează condițiile de scutire de la principiul interzicerii prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din această directivă și, prin urmare, este de strictă interpretare.

72 Or, după cum au subliniat reclamantele, articolul 4 alineatul (2) din Directiva 2002/95 nu prevede posibilitatea de scutire decât pentru aplicațiile substanțelor, iar nu pentru o substanță în sine.

73 În această privință, Comisia nu a contestat argumentul reclamantelor potrivit căruia decaBDE-ul, fiind utilizat în principal în polimeri, scutirea „în aplicațiile polimerice”, astfel cum este avută în vedere în decizia atacată, este echivalentă cu o scutire generalizată a utilizării decaBDE-ului în echipamentele electrice și electronice. În ședință, aceasta a precizat că decaBDE-ul poate fi utilizat în textile, dar este necesar să se constate că textilele nu sunt avute în vedere în Directiva 2002/95, care, după cum indică titlul acesteia, nu vizează decât echipamentele electrice și electronice.

74 În sfârșit, în ceea ce privește obiectivele Directivei 2002/95, din al cincilea, al șaselea și al unsprezecelea considerent rezultă că intenția legiuitorului comunitar este să interzică produsele vizate în directivă și să acorde scutiri numai în condiții clar definite.

75 Un astfel de obiectiv, conform cu articolul 152 CE, potrivit căruia în definirea și punerea în aplicare a tuturor politicilor și acțiunilor Comunității se asigură un nivel ridicat de protecție a sănătății umane (a se vedea în această privință Hotărârea din 12 ianuarie 2006, *Agrarproduktion Staebelow*, C-504/04, Rec. p. I-679, punctul 39), precum și cu articolul 174 alineatul (2) CE, potrivit căruia politica Comunității în domeniul mediului urmărește un nivel de protecție ridicat și se bazează pe principiile precauției și acțiunii preventive (a se vedea Hotărârea din 7 septembrie 2004, *Waddenvereniging și Vogelbeschermingsvereniging*, C-127/02, Rec., p. I-7405, punctul 44), justifică această interpretare strictă a condițiilor de scutire.

76 În speță, fără a fi necesară pronunțarea asupra întinderii marjei de apreciere a Comisiei, este suficient să se constate că decizia atacată, care este echivalentă cu o scutire generalizată a utilizării decaBDE-ului în echipamentele electrice și electronice, a fost adoptată fără respectarea condițiilor impuse de legiuitorul comunitar la articolul 5

alineatul (1) din Directiva 2002/95 și este contrară obiectivului urmărit de legiuitor de a stabili principiul interzicerii componentelor avute în vedere în această directivă.

77 Comisia și Regatul Unit invocă de asemenea existența unui program benevol de reducere a emisiilor, menționat în al treilea considerent al deciziei atacate. Cu toate acestea, un astfel de program nu este relevant față de condițiile de delegare a competențelor impuse prin Directiva 2002/95.

78 Rezultă din diferitele elemente sus-menționate că, prin adoptarea deciziei atacate, întrucât privește scutirea decaBDE-ului, Comisia a încălcat articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/95.

79 Având în vedere această concluzie, nu este necesară pronunțarea asupra aspectelor excesului și/sau abuzului de putere invocate în cadrul primului motiv.

*Cu privire la motivele al doilea-al patrulea*

80 Întrucât primul motiv este întemeiat, nu este necesară examinarea motivelor al doilea-al patrulea.

- 81 Din considerentele precedente rezultă că este necesar să se anuleze punctul 2 din anexa la decizia atacată. Revine Comisiei sarcina de a verifica dacă, pe cale de consecință, este necesară adaptarea titlului anexei la Directiva 2002/95 la care se referă punctul 1 din anexa la decizia atacată.

### **Cu privire la menținerea efectelor dispoziției anulate**

- 82 În ședință, Comisia și Regatul Unit au solicitat Curții ca, în cazul în care ar anula prevederile contestate din decizia atacată, să mențină efectele acestora pentru o perioadă de cel puțin nouă luni, care reprezintă perioada de adaptare de care ar fi beneficiat întreprinderile producătoare sau utilizatoare ale decaBDE-ului dacă în octombrie 2005 Comisia ar fi decis să nu excepteze decaBDE-ul și că produsul face obiectul interdicției prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2002/95.
- 83 Reclamantele și celelalte interveniente s-au opus cererii pentru motivul că ar fi trebuit formulată în memoriile scrise și că, în orice caz, întreprinderile în cauză ar fi trebuit să aibă cunoștință, în urma adoptării Directivei 2002/95, că decaBDE-ul fusese interzis de către legiuitorul comunitar.
- 84 Potrivit articolului 231 al doilea paragraf CE, Curtea poate, în cazul în care consideră că este necesar, să indice care sunt efectele regulamentului atacat care trebuie considerate ca fiind irevocabile. O astfel de prevedere poate fi aplicată și în ceea ce privește o decizie adoptată pentru a modifica o anexă conținută de o directivă (în ceea ce privește directiva în sine, a se vedea în acest sens, printre altele, Hotărârea din 5 iulie 1995, Parlamentul European/Consiliul, C-21/94, Rec., p. I-1827, punctul 31).

85 Ținând cont de modul de redactare a acestei prevederi, din care rezultă că, în cazul în care consideră că este necesar, Curtea poate, chiar din oficiu, să limiteze efectul anulării dispuse prin hotărârea sa, nu este necesară pronunțarea asupra consecințelor caracterului pretins tardiv al cererii Comisiei și a Regatului Unit.

86 În prezenta cauză, ținând cont de faptul că litigiul este cauzat, în esență, de modul în care a fost redactată Directiva 2002/95, în special de relația foarte complexă dintre articolele 4 și 5 din această directivă și punctul 10 din anexa la directivă, și de faptul că decizia atacată a fost adoptată de către Comisie la 13 octombrie 2005, mai precis cu nouă luni înainte de intrarea în vigoare a interdicției decaBDE-ului, la 1 iulie 2006, efectele prevederii anulate trebuie menținute pentru a se ține cont de interesele întreprinderilor afectate și din motive de securitate juridică pentru o perioadă de adaptare strict necesară, și anume până la 30 iunie 2008.

### **Cu privire la cheltuielile de judecată**

87 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât, în cauza C-295/06, Parlamentul European și Regatul Danemarcei au solicitat obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată, iar aceasta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Parlamentul European și de Regatul Danemarcei în cauza C-295/06.

88 În cauza C-14/06, Regatul Danemarcei, Republica Portugheză, Republica Finlanda, Regatul Suediei și Regatul Norvegiei, pe de o parte, precum și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, pe de altă parte, care au intervenit în susținerea concluziilor reclamantelor, în primul caz, și ale părâtei, în ultimul caz, suportă propriile cheltuieli de judecată, în conformitate cu articolul 69 alineatul (4) primul paragraf din același regulament.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) Anulează punctul 2 din anexa la Decizia 2005/717/CE a Comisiei din 13 octombrie 2005 de modificare, în scopul adaptării la progresul tehnic, a anexei la Directiva 2002/95/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind restricțiile de utilizare a anumitor substanțe periculoase în echipamentele electrice și electronice.**
- 2) Menține efectele punctului 2 din anexa la Decizia 2005/717/CE până la 30 iunie 2008 inclusiv.**
- 3) Obligă Comisia Comunităților Europene la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Parlamentul European și de Regatul Danemarcei în cauza C-295/06.**
- 4) În cauza C-14/06, Regatul Danemarcei, Republica Portugheză, Republica Finlanda, Regatul Suediei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, precum și Regatul Norvegiei suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături